

Indledning

Arets sidste nummer af *Kvinder, Køn & Forskning* består af en samling af artikler, der falder uden for årets temaer. Emnerne er så forskellige som horror, seksualitet, ligestilling og sport.

Artiklen *Feministisk horror. Et studie i melodrama* bygger på en komparativ analyse af romanerne *in the cut* af Susanna Moore (1995) og *Transgressions* af Sarah Dunant (1997). Artiklen er et genrestudie med fokus på tre forskellige genrer der normalt begrænser kvindelige hovedpersoners handlemuligheder, nemlig melodrama, porno og horror. Helle Høvgård Jørgensens undersøgelse af de kvindelige forfatteres brug af de meget mandsdominerende undergenrer viser hvordan disse dekonstrueres når den kvindelige hovedperson bliver subjekt i stedet for objekt. Når den kvindelige hovedpersons stemme og synsvinkel siver ned i disse undergenrer fremstilles hun ikke længere kun som offer og seksualobjekt,

men som et handlende individ, der tager kniven i egen hånd og bliver bøddel – ”feministisk horror”.

Den næste artikel præsenterer *queerteori*, som er et teoretisk perspektiv, der efterhånden er begyndt at vinde gehør inden for kønsforskningen i Danmark. Men er det overhovedet hensigtsmæssigt at fusionere køns- og seksualitetsforskningen? spørger Mette Liv Mertz i artiklen *Undtagelsen der bekræfter reglen? – om queer theory*. Med udgangspunkt i Judith Butlers og Eve Sedgwicks arbejder undersøger Mertz forholdet mellem køns- og seksualitetsstudierne, og spørger hvorvidt en sammensmeltning er mulig og/eller hensigtsmæssig. Artiklen berører også forskelle i brug og opfattelse af queer-begrebet inden for politik og forskning.

I artiklen *Min mormor er ikke så vild med fodbold* beskæftiger Lone Friis Thing sig med kvindelige sportsudøvere inden for disciplinerne fodbold, ishockey og basketball. Lone Friis Things tese er, at sportskultur ikke er en kønsneutral zone, men et konstrueret maskulint univers. Hun påpeger, at de kvindelige sportsudøveres selvforståelse er kendetegnet ved en transcendental bevægelse ’ud af kvinden og ind i sporten’. Artiklen viser, hvordan det maskuline og det feminine inden for sportskulturen udelukker hinanden, men også er med til at skabe komplekse billeder af kvinder, der spiller fodbold, ishockey og basketball.

Artiklen *Kønsforskellens monstrositet. Kønsbarrierer i Akademia – et ugyldigt problem* sætter fokus på kønsbarrierer og forestillingen om kønsneutralitet inden for dansk akademia. I stedet for at studere kønsbarrierer som et allerede eksisterende problem, fokuserer Cathrine Egeland på re-

præsentationer af dette fænomen. Hun diskuterer endvidere forholdet mellem ligestilling som en selvfølge eller et ideal og kønsforskelle som en monstrositet i akademia.

I essayet *Kønsforskning: en udfordrer og fornyer i relation til vidensformer og forskningsstrukturer* beskæftiger Dorte Marie Søndergaard sig ligeledes med akademia. Søndergaard redegør for, hvordan kønsforskningen har udfordret og været med til at forny vidensformer og forskningsstrukturer inden for akademia.

Nummeret rundes af med essayet *Kvindens logocentriske begær* af Alexandra Bagger. Med udgangspunkt i skønlitteraturen og psykoanalysen opstiller Alexandra Bagger den kontroversielle tese, at lysten til verbal stimulering er et iboende træk ved den kvindelige seksualitet. Hendes pointe er, at kvinden er mere modtagelig end manden for talen. Fordi kvinder bruger mandens tale som et grundlæggende meningsskabende redskab, vil kvinden altid være manden underlagt. Bagger sætter dermed spørgsmålstegn ved den del af kønsforskningen og de feminister, der tror at ligestilling mellem kønnene er en reel mulighed.

Med dette fyrværkeri af artikler og essays skyder *Kvinder, Køn & Forskning* sig ind i det nye år.

Vi håber, at det giver dig lyst til at abonnere på Danmarks eneste videnskabelige tidsskrift for kønsforskning også i år 2002, hvor vi præsenterer nye temaer som forældreskab, migration, bioteknologi og psykoanalyse.

Redaktionen for *Kvinder, Køn & Forskning* ønsker alle vore læsere en god jul og et godt nytår.

Feministisk horror

– et studie i melodrama

AF HELLE HOVGÅRD JØRGENSEN

Massekulturens subgenrer porno, horror og melodrama begrænser kvindelige subjekters udfoldelsesmuligheder. Men når heltindens stemme og synsvinkel siver ned i disse genrer begynder genrerne dekonstruktion. Feministisk horror peger på problematiske strukturer og giver heltinder nye muligheder.

Engelske Sarah Dunants *Transgressions* fra 1997 og amerikanske Susanna Moores *in the cut* fra 1995 er romaner, der selvbevidst trækker på subgenerne porno, horror og melodrama. Begge romaner opererer med kvindelige subjekter og synsvinkler. Det er netop konstellationen af subgenrer, køn, krop og kvindelighed, der har vakt min interesse, og som jeg i det følgende vil analysere og diskutere.

Det er også omtalte konstellation, der umiddelbart får mig til at rubricere romanerne som feministisk horror. Jeg kalder romanerne for feministisk horror, fordi jeg for det første ser subgenrestrukturernes dekonstruktion som en del af romanernes refleksionsniveau. Og på dette niveau betyder det, at selve det kvindelige subjekts muligheder og begrænsninger i omtalte genrer sættes i et perspektiv, der får afgørende betydning for fortolkningen af romanerne. For det andet bringes heltindens mulighed for at gribe styrende ind i handlingen, dvs. hendes offer- henholdsvis bøddelrolle, ind